

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 385/2021-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 17Csr/1/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 17Csr/1/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Bratislava III **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného a krajského súdu v civilnom spore. Okrem toho sťažovateľ žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie 4 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Dňa 27. júna 2017 podal sťažovateľ na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku z 30. mája 2016. Okresný súd 31. januára 2018 doručil žalovanému výzvu na vyjadrenie k žalobe, nedoručil mu však celý obsah žaloby. Žalovaný sa k žalobe vyjadril 21. februára 2018 a 3. apríla 2018 okresný súd doručil sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného. Súd nariadil vo veci pojednávania na 29. november 2018 a 23. január 2019 a na poslednom nariadenom pojednávaní 25. apríla 2019 vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Okresný súd až po 11 mesiacoch od vyhlásenia rozsudku doručil 14. marca 2020 sťažovateľovi rozsudok, proti ktorému sťažovateľ podal 18. marca 2020 odvolanie. Okresný súd 27. apríla 2020 predložil spis spolu s odvolaním krajskému súdu. Krajský súd rozhodol o odvolaní rozsudkom z 30. marca 2021 tak, že zmenil rozsudok okresného súdu a rozhodcovský rozsudok zrušil. Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľovi doručený 28. apríla 2021 a v ten istý deň sťažovateľ doručil okresnému súdu vyčíslenie trov konania. O výške trov konania okresný súd rozhodol uznesením z 20. júla 2021, ktoré bolo doručené právnenému zástupcovi sťažovateľa 2. augusta 2021.

III.

3. Sťažovateľ namieta dlhodobú nečinnosť okresného súdu, ktorá mu spôsobuje právnu neistotu. Dĺžku konania sťažovateľ považuje za neprimeranú.

4. Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril tak, že poukázal na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej ústavná sťažnosť musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uviedol, že vo veci rozhodol rozsudkom 25. apríla 2019 doručeným sťažovateľovi 14. marca 2020, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd rozsudkom z 30. marca 2021 doručeným sťažovateľovi 28. apríla 2021. Ďalej okresný súd uviedol, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu 19. mája 2021 bolo napadnuté konanie na okresnom súde skončené a že rozhodovanie o trovách konania je druhotná otázka vo vzťahu k rozhodovaniu o merite veci. Preto okresný súd obdobie troch týždňov nerozhodovania o výške náhrady trov konania ku dňu podania ústavnej sťažnosti nepovažuje za prieťahy v konaní.

IV.

5. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu a k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu a faktickú zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že vec bola skutkovo celkom jednoduchá, keďže sťažovateľom tvrdený skutkový stav vyplýval z listinných dôkazov, ktoré sťažovateľ namietal. Rovnako nemožno dospieť k tomu, že by vec bola právne zložitá. Posudzovanie žalôb o zrušenie rozhodcovského rozsudku je bežnou súčasťou rozhodovacej praxe okresných súdov.

Čo sa týka správania sťažovateľa, je zrejmé, že sťažovateľ svojím konaním žiadnym spôsobom neprispel k okolnostiam, ktoré by mali nepriaznivý vplyv na dĺžku konania.

7. Rozhodujúcim spôsobom sa na dĺžke konania odrazila nečinnosť okresného súdu, ako aj jeho neefektívna činnosť. Úkony okresného súdu boli nesústreďné. Žalobu doručil žalovanému až po siedmich mesiacoch, nedoručil mu však celý obsah žaloby. Okresný súd na poslednom nariadenom pojednávaní 25. apríla 2019 vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Okresný súd až po 11 mesiacoch od vyhlásenia rozsudku doručil 14. marca 2020 sťažovateľovi rozsudok, proti ktorému sťažovateľ podal 18. marca 2020 odvolanie. Z toho možno dospieť k záveru, že okresný súd bol v týchto obdobiach nečinný a touto nečinnosťou došlo k porušeniu uvedených základných práv sťažovateľa. Preto ústavný súd návrhu sťažovateľa sčasti, v ktorej žiadal vysloviť porušenie svojich základných práv, vyhovel.

8. Okresný súd 27. apríla 2020 predložil spis spolu s odvolaním krajskému súdu. Krajský súd rozhodol o odvolaní rozsudkom z 30. marca 2021 tak, že zmenil rozsudok okresného súdu a rozhodcovský rozsudok zrušil. Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľovi doručený 28. apríla 2021 a v ten istý deň sťažovateľ doručil okresnému súdu vyčíslenie trov konania. O výške trov konania okresný súd rozhodol uznesením z 20. júla 2021, ktoré bolo doručené advokátovi sťažovateľa 2. augusta 2021.

9. Čo sa týka skutočností tvrdených okresným súdom, podľa ktorých okresný súd obdobie troch týždňov nerozhodovania o výške náhrady trov konania ku dňu podania ústavnej sťažnosti nepovažuje za prieťahy v konaní, je potrebné uviesť, že sťažovateľ namietal celkovú dĺžku konania, ako aj jednotlivé úkony súdu, nie len to, že okresný súd dosiaľ nerozhodol o trovách konania. Tak, ako už bolo spomenuté, okresný súd nekonal sústredene a efektívne, a preto argumentácia okresného súdu je v tejto časti nedôvodná.

10. Keďže okresný súd rozhodol o žalobe sťažovateľa rozsudkom z 25. apríla 2019 a v priebehu konania o ústavnej sťažnosti rozhodol o trovách konania uznesením z 20. júla 2021, nebola využitá možnosť podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a nebolo vyhovené návrhu sťažovateľa, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu vo veci konať.

11. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 4 000 eur, čo odôvodnil pocitom právnej neistoty spôsobeným zbytočnými prieťahmi v konaní. S prihliadnutím na charakter veci, dĺžku obdobia nečinnosti okresného súdu, ktorý vo veci rozhodol ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, význam sporu pre sťažovateľa, ktorý ústavný sťažnosť podal až v čase po rozhodnutí vo veci, ústavný súd návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia vyhovel len sčasti 500 eur.

V.

12. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná

sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2021 je 181,17 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti), čo spolu s režijným paušálom (2 x 10,87 eur) predstavuje 384,08 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 76,82 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu